

Veel tijd en aandacht wordt besteed aan het proces dat voorafgaat aan de totstandkoming van de gebouwde omgeving. Dat is terecht; we gaan er immers meestal van uit dat de gebouwen die we nu neerzetten ons zullen overleven, en daarmee in belangrijke mate de kwaliteit van onze leefomgeving voor langere tijd bepalen. Ruimtelijke ordening, stedenbouwkundige inrichting, infrastructuur en landschapsarchitectuur en niet in de laatste plaats architectuur mogen zich verheugen in de warme belangstelling en zorg van overheid en publiek. Helaas houdt die collectieve zorg vaak bij de voordeur op; de inrichting van gebouwen is een zaak van de individuele gebruiker en daar hebben wij met z'n allen ons niet mee te bemoeien.

Openbare bibliotheek Ede 1997. Foto: Zaanen en Spanjers c.s. Architecten BNA/BNI

Foto: Robbert Fels

Foto: Budding & Fels, architecten en interieurarchitecten

Of toch wel? 'Het ontwerpen van onze leefomgeving vormt een belangrijke culturele opgave' luidt de eerste zin van *De architectuur van de ruimte*, de nota over het architectuurbeleid 1997 - 2000. Maar speelt het grootste deel van onze leefomgeving zich niet juist binnen vier muren af? Waar het ons eigen wonen betreft zijn we meestal best in staat die leefomgeving zo aangenaam mogelijk te maken, al dan niet geholpen door de vele woonbladen, woonprogramma's en *life-style*-rubrieken in de media. Lastiger wordt het al in onze werkomgeving, waar individuele inbreng vaak minimaal is en de 'kwaliteit' wordt bepaald door heel andere factoren dan culturele. 'De regering benadrukt dat het bij architectonische en ruimtelijke kwaliteit niet slechts om esthetische kwaliteit gaat maar om een integraal kwaliteitsbegrip waarin gebruikswaarde, culturele waarde en toekomstwaarde onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.' Hoe zit het met de verblijfswaarde achter de Nederlandse voordeur? Hoe wonen en werken we in al die zorgvuldig ontworpen gebouwen? En hoe doen we dat over pakweg 10 jaar?

Geen luxe

Er zijn in Nederland nogal wat mensen die zich met het interieur bezighouden. Interieurarchitecten vormen daar een deel van. Ze houden zich bezig met vele aspecten van onze leefomgeving: de inrichting van woningen, kantoren, ziekenhuizen, tentoonstellingen of bijzondere projecten zoals Schiphol. Maar er zijn er ook die bijvoorbeeld meubels vormgeven. De bezigheden van een interieurarchitect verschillen op belangrijke punten van die van een architect. Interieurarchitectuur richt zich op de relatie tussen de gebruiker en de binnenuimte.

Daarbij zijn de gebruiks- en de belevingswaarde van evenredig belang. Interieurarchitectuur specificeert gebruiksfuncties, en maakt ze geschikt voor menselijk verblijf en functioneren, op een wijze die recht doet aan menselijke affecties en beleving. Daarbij is het van belang te beseffen dat de levenscyclus van een gebouw vele gebruikers kent, en daarmee voortdurend aan veranderende inzichten onderhevig is. Interieurarchitectuur is dus een dynamisch proces, een voortdurende interactie tussen gebouw en gebruiker. Als dat een bewust proces is, dan draagt het in belangrijke mate bij aan het duurzaam gebruik van gebouwen.

Redenen genoeg dus om al in een vroeg stadium van een bouwplan zorgen te maken over het interieur. En om dat te blijven doen als het gebouw er eenmaal staat. De eisen die we aan onze leefomgeving stellen houden immers niet op bij de oplevering, maar beginnen dan pas.

Over interieurarchitectuur bestaan vreemde vooroordelen. Zo wordt het vaak als een luxe gezien, waar je alleen gebruik van maakt als je te veel geld hebt. Er zijn nogal wat disciplines betrokken bij het ontstaan van gebouwen. Voor het gebruik en hergebruik ervan is de interieurarchitect de professional die meerwaarde inbrengt en behoedt voor verkeerde beslissingen. Zo is het interieur het middel om ruimtelijke ordening aan te brengen in een organisatie, werkprocessen te sturen en simpelweg te zorgen voor optimale functionaliteit. Een goed ingerichte ruimte stimuleert het (werk-)plezier en geeft zelfvertrouwen. Wie rekening houdt met alle toekomstige ontwikkelingen en behoeften, maakt een ontwerp dat zichzelf terugverdient in het gebruik. Recente ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld kantoorinnovatie zijn daar een voorbeeld van. Maar ook op andere terreinen, in zowel private als publieke interieurs, inspireert, integreert en coördineert de interieurarchitect de wensen en belangen van de gebruikers, en geeft daar met creativiteit vorm aan.

Opdrachtgevers

Er zijn in Nederland zo'n 1500 geregistreerde interieurarchitecten. Een groot deel daarvan is aangesloten bij de BNI, de Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten. Het doel van de vereniging is het bevorderen van de interieurarchitectuur in de breedste zin. De BNI ondersteunt interieurarchitecten bij hun beroepsuitoefening. Niet alleen voor interieurarchitecten, maar ook voor opdrachtgevers is de BNI van belang. Het heeft veel voordelen om met een BNI interieurarchitect te werken. De BNI kan opdrachtgevers helpen bij de keuze van een interieurarchitect, en bij de BNI kunt u terecht met vragen over alles wat met het inschakelen van een interieurarchitect te maken heeft.

Alle praktiserende leden van de BNI zijn ingeschreven in het wettelijke register van interieurarchitecten. Dat betekent dat ze voldoen aan de opleidingseisen die de Wet op de Architectentitel stelt. Deze opleidingseisen zijn ook in Europees verband vastgelegd. Daarnaast moeten BNI-leden over ten minste drie jaar praktijkervaring beschikken. BNI-leden hebben afspraken gemaakt over de wijze waarop ze hun vak uitoefenen. Die afspraken zijn vastgelegd in de *Gedragsregels*, die alle leden moeten respecteren. In de *Gedragsregels* is bepaald hoe de leden beroepsmatig handelen, en zich tegenover de samenleving, hun opdrachtgevers en hun collega's gedragen. Naleving van de *Gedragsregels* wordt gecontroleerd door een Eerraad, die wordt voorgezeten door een onafhankelijk jurist.

Interieurarchitecten BNI moeten er voor zorgen dat ze hun deskundigheid en vakbekwaamheid op peil houden. De BNI zorgt er voor dat er voor de leden informatie beschikbaar is over nieuwe ontwikkelingen in het vak, laat opleidingen en cursussen verzorgen, en stelt handleidingen en richtlijnen op. Een aantal werkgroepen van BNI leden verdiepen zich voortdurend in bepaalde aspecten van het vakgebied, en informeren collega's daarover. Als een opdrachtgever vindt dat een interieurarchitect zich niet aan de regels houdt kan hij terecht bij een commissie van bemiddeling. Deze commissie wordt gevormd door BNI-leden. Tegen uitspraken van de commissie is beroep mogelijk bij het scheidsrecht van de vereniging.

BNI-interieurarchitecten behartigen de belangen van hun opdrachtgevers naar beste weten en kunnen, en staan hen als deskundige en adviseur terzijde. Als u met een interieurarchitect BNI in zee gaat, dan wordt een overeenkomst gesloten op basis van de SR 1997. Deze Standaardvoorwaarden voor de Rechtsverhouding Opdrachtgever-Architect worden ook door BNA architecten gehanteerd. In de SR 1997 is onder meer aangegeven hoe een opdracht tot stand komt en over welke onderwerpen afspraken moeten worden gemaakt. Opdrachtgevers weten daardoor wat ze van hun interieurarchitect mogen verwachten en tegen welke voorwaarden.

Is een opdracht op basis van de SR 1997 tot stand gekomen, dan houdt dat mede in dat de interieurarchitect zich verplicht verzekerd heeft tegen de gevolgen van beroepsaansprakelijkheid. Mocht er dus ondanks alle waarborgen en voorzorgen iets mis gaan, dan betekent dat de opdrachtgever er op kan vertrouwen dat onverhoopte schade door de verzekering wordt gedekt.

Duurzame verandering

'Terwijl architectuur een langzame kunst is, worden de voorwaarden waaronder ze kan ontstaan beïnvloed door maatschappelijke, economische en culturele krachten die snelle wisselingen kunnen ondergaan' citeert ik opnieuw uit de nota *De architectuur van de ruimte*.

Snelle veranderingen, die wij doorgaans als eerste ervaren in onze directe leef- en werkomgeving. Waar architectonische kwaliteit borg staat voor duurzame continuïteit, biedt het interieur kansen om vorm te geven aan duurzame verandering. Met de gebruiker als uitgangspunt en het gebouw als gegeven bevordert de interieurarchitect de capaciteit om bij de tijd te blijven. Samen met stedenbouwkundigen, landschapsarchitecten, ontwerpers en architecten werken interieurarchitecten aan de architectuur van de ruimte.

Informatie

Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten BNI
Falckstraat 53
1017 VV Amsterdam
tel. 020-4233233
fax 020-4233122
e-mail: info@bni.nl of bni@open.net
http://www.bni.nl